

Oversikt over alle regjeringa vil-punkta i meldinga

Auke klimagassavgiftene fram mot 2030

Regjeringa vil

- gradvis auke avgiftene på ikkje-kvotepliktige utslepp av klimagassar til om lag 2 000 2020- kroner per tonn CO₂ i 2030. Provenyet frå avgiftsauken vil bli nytta til å redusere andre skattar og avgifter
- greie ut effektar og konsekvensar av ei avgift på mineralgjødning, og korleis ein slik avgift eventuelt kan innførast. Formålet med ei eventuell avgift skal vere å redusere utslepp av lystgass

Transport

Regjeringa vil

- halvere dei ikkje-kvotepliktige utsleppa frå transportsektoren innan 2030 gjennom verkemidla som blir presenterte i denne klimaplanen
- auke avgiftene på ikkje-kvotepliktige utslepp av klimagassar til om lag 2.000 2020-kroner per tonn CO₂ i 2030
- framleis gi insentiv til innføring av nullutsleppsløysingar i nybilsalet
- bruke Enova for å støtte teknologiutvikling og tidleg marknadsintroduksjon i transportsektoren
- bruke offentlege innkjøp for å bidra til at null- og lågutsleppsløysingar blir utvikla og tekne i bruk i transportsektoren
- bruke regulering, særleg utsleppsstandardar, for å redusere utsleppa frå transportsektoren
- bruke andre verkemiddel som er viktige for å redusere utsleppa i transportsektoren, herunder samordna areal- og transportplanlegging
- at Nasjonal transportplan 2022–2033 skal byggje opp om halveringsambisjonen i transportsektoren

Innfasing av nullutsleppsløysingar i alle køyretøygrupper

Regjeringa vil:

- leggje måltala for nullutsleppskøyretøy frå NTP 2018–2029 til grunn for utforming av verkemidla, dette inneber:
- å gjere insentiva til å velje null- og lågutsleppsløysingar mest mogleg målretta og leggje til rette for at vi når målet om at nybilsalet i 2025 nesten utelukkande består av nullutsleppsbilar
- å halde fram med å bruke Enova som eit verkemiddel for å støtte teknologiutvikling og tidleg marknadsintroduksjon i transportsektoren. Dette verkemiddelet er særleg relevant for måla for tunge varebilar, tungtransport og langdistansebussar
- å halde fram med å bruke offentlege innkjøp for å bidra til at nullutsleppsløysingar blir utvikla og tekne i bruk. Dette verkemiddelet er særleg relevant for måla for bybussar og varetransport i byane
- å ta sikte på å innføre krav som sikrar nullutslepp i nye bybussinnkjøp frå 2025. Korleis kravet òg kan gjelde biogass skal utgreiast

- ta sikte på å innføre krav som sikrar nullutslepp i offentlege kjøp av personbilar og mindre varebilar frå 2022
- utgreie krav til nullutslepp i offentlege kjøp av større varebilar, langdistansebussar og lastebilar
- leggje til rette for rask utbygging av lade- infrastruktur i heile landet gjennom ein kombinasjon av offentlege verkemiddel og marknadsbaserte løysingar for å halde tritt med auken i elektriske transportmiddel
- stille krav om tilrettelegging for ladeinfrastruktur i nye bygg og bygg det blir gjort større ombyggingar på

Biodrivstoff

Regjeringa vil:

- som eit minimum halde på dagens omsetningsvolum av biodrivstoff
- ta sikte på å innføre eit omsetningskrav for anleggsdiesel frå 2022, som fram mot 2030 blir auka til same nivået som i vegtrafikken
- ta sikte på å innføre omsetningskrav for biodrivstoff i skipsfart frå 2022
- ta sikte på å slå saman omsetningskrava for vegtransport og anleggsdiesel til eit felles omsetningskrav, og greie ut om eit felles omsetningskrav òg kan gjelde for skipsfarten.
- sjå an erfaringane med omsetningskravet for luftfart for deretter å vurdere mogleg opptrapping
- vurdere og eventuelt justere omsetningskrava for biodrivstoff med to års intervall med start frå 2022. Behovet for utsleppskutt må vegast mot pris, tilgjengelegheit for biodrivstoff, risiko for avskoging, Noregs folkerettslege forplikingar og handelspolitiske interesser.
- vurdere ulike verkemiddel for å unngå at auka omsetning av biodrivstoff som følgje av opptrappinga av CO₂-avgifta gir stigande globale utslepp

Handlingsplan for fossilfrie anleggsplassar i transportsektoren

Regjeringa vil:

- leggje fram ein handlingsplan for fossilfrie anleggsplassar i transportsektoren, der ein mellom anna skal:
 - setje i gang pilotprosjekt for fossilfrie anleggsplassar i regi av Samferdselsdepartementet sine etatar og verksemder
 - bruke krav i offentlege innkjøp som verkemiddel for å redusere utsleppa frå anleggsplassar i transportsektoren, med sikte på å leggje til rette for at anleggsplassane skal vere fossilfrie innan 2025
 - setje i gang utgreiing av krav og mål for fossilfrie anleggsplassar i transportsektoren
 - vurdere verkemiddel for å sikre ei effektiv massehandtering frå anleggsplassar i transportsektoren
 - greie ut eksterne kostnader utanom utslepp av CO₂ frå anleggsverksemd

Lokalt klimaarbeid

Regjeringa vil:

- vurdere ei tillemping av vilkåra for lågutsleppssoner, slik at desse òg kan opprettast med klimagrunngiving
- sjå nærare på å bruke heimelen i vegtrafikklova § 7 til å opprette nullutsleppssoner av omsyn til klima, i første omgang i form av eit pilotprosjekt i nokre få byar. Hovudvegnettet/riksvegar skal ikkje omfattast av ei nullutsleppssone
- bidra til ei meir presis talfesting av korleis endringar i arealbruken og transportsystema påverkar omfanget av biltrafikken og utviklinga av arealbruken i byområda. Dette skal gjere det enklare for kommunane å drive ei berekraftig areal- og transportplanlegging
- at statlege etatar skal leggje stor vekt på dei miljømessige gevinstane ved gjenbruk av allereie utbygde areal og eksisterande bygningar og på å vere lokaliserte nær sentrum av byar og tettstader og kollektivknutepunkt i tråd med retningslinjene om bustad-, areal- og transportplanlegging
- at i byområda skal klimagassutslepp, kø, luftforureining og støy reduserast gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten blir teken med kollektivtransport, sykling og gonge
- oppmøde kommunane til å bruke eksisterande verkemiddel for å ta omsyn til klima og miljø i byane

Skipsfart og fiske

Regjeringa vil:

- stå fast på ambisjonen om ei halvering av utsleppa frå innanriks sjøfart og fiske frå 2005 til 2030 og vil vidareutvikle og ved behov greie ut nye verkemiddel for å nå ambisjonen
- greie ut klimakrav i offentlege innkjøp av sjøtransporttenester med sikte på innføring i 2023
- innføre låg- og nullutsleppskriterium i nye anbod for ferjesamband der det ligg til rette for det, i løpet av 2023
- innføre låg- og nullutsleppskriterium i nye anbod for hurtigbåtar der det ligg til rette for det, i løpet av 2025
- halde fram med å støtte fylkeskommunane slik at det er mogleg å prioritere låg- og nullutsleppsløysingar på ferjer og hurtigbåtar
- ta sikte på å innføre krav om låg- og nullutsleppsløysingar for servicefartøy i havbruksnæringa med ei trinnvis innfasing frå 2024, der forholda ligg til rette for det
- kome tilbake til Stortinget i 2021 med ein plan for korleis vedtaket frå Stortinget som ber regjeringa leggje fram forslag som sikrar null- og lågutsleppsløysingar for offshorefartøy i petroleumsproduksjon blir følgt opp, dette inkluderer å vurdere nye krav og innfasing av desse frå 2022
- halde fram med å vere ein pådrivar i FNs sjøfartsorganisasjon (IMO) sitt arbeid med reduksjon av klimagassutslepp

Jordbruket

Regjeringa vil:

- leggje til grunn intensjonsavtalen mellom organisasjonane i jordbruket og regjeringa for klimaarbeidet i jordbruket framover
- at vurdering av tiltak og verkemiddel for å følgje opp klimaarbeidet i jordbruket inngår som ein naturleg del av dei årlege jordbruksforhandlingane
- at klimaeffekten av jordbruksoppgjæret blir gjort synleg i dei årlege proposisjonane som omhandlar jordbruksavtalen
- saman med organisasjonane i landbruket arbeide med korleis verkemidla i jordbrukspolitikken i Noreg best kan innrettast for å vareta og balansere omsyna til dei landbrukspolitiske måla med klima- og miljømål
- intensivere arbeidet med å betre utsleppsrekneskapan for jordbruket
- greie ut effektar og konsekvensar av ei avgift på mineralgjødsel og korleis ein slik avgift eventuelt kan innførast. Formålet med ei eventuell avgift skal vere å redusere utslepp av lystgass
- leggje til rette for auka bruk av norske fôrressursar, irekna utmarksbeite

Forbruksendringar som indirekte kan gi utsleppsreduksjonar i jordbrukssektoren

Regjeringa vil:

- halde ved like og vidareutvikle oppfølgingspunkta i Nasjonal handlingsplan for betre kosthald
- styrkje og vidareutvikle det tverrsektorielle arbeidet på kosthalds- og klimaområdet, irekna samarbeidet med matvarebransjen
- gradvis styrkje arbeidet med å fremje kunnskap om og tilrettelegging for eit sunt, berekraftig og klimavenleg kosthald i barnehage, skole og skolefritidsordninga
- arbeide for at offentleg sektor stiller klima- og miljøkrav og bruker etablerte ernæringskriterium i eigne innkjøp av mat- og måltidstenester. Arbeidet inneber rettleiing av offentlege innkjøparar med utgangspunkt i gjeldande innkjøpsreglar
- gjennomføre hyppigare undersøkingar av kosthaldet i ulike grupper av befolkninga for å følgje opp arbeidet med eit sunt, berekraftig og klimavenleg kosthald og for å vurdere om vedteken politikk på tilstrekkeleg vis fører til at vi når måla om å få befolkninga til å følgje kostråda frå Helsedirektoratet
- vurdere å etablere ein modell for å utvikle samarbeid om tilrettelegging for eit sunt, berekraftig og klimavenleg kosthald i fylke og kommunar. Dette inneber òg betre oversikt over kosthaldet og påverknadsfaktorar i tråd med folkehelseleva
- i dialog med bransjen gjennomgå struktur, finansiering og oppgåver knytte til opplysningsarbeidet for å få til ein meir einsarta kommunikasjon av kostråda frå Helsedirektoratet
- at staten skal gå føre som eit godt døme og målretta trappe opp innsatsen for å redusere matsvinn i offentlege verksemder for å bidra til å nå målet i bransjeavtalen om redusert matsvinn
- arbeide for å betre kartlegginga og rapporteringa av matsvinn i offentleg sektor
- at hovudrapportane under bransjeavtalen frå 2020 og 2025 inngår i grunnlaget for vurderingar av behovet for å justere verkemiddelbruken for å nå målet i bransjeavtalen og bidra til å nå klimamålet for 2030

- at departementa som har signert bransjeavtalen om redusert matsvinn, arbeider for å auke tilslutninga til bransjeavtalen
- gå i dialog med mellom andre opplysningskontora i landbruket og Sjømatrådet om å styrkje arbeidet deira for redusert matsvinn •
- sjå arbeidet med matsvinn i samanheng med eit gradvis styrkt arbeid med å fremje kunnskap om korleis ein kan leggje til rette for eit sunt, berekraftig og klimavenleg kosthald i barnehage, skole og skolefritidsordning
- setje arbeidet med redusert matsvinn i samanheng med auka utnytting av heile matressursen som blir hausta/dyrka, medrekna auka bruk av restråstoff

Reduksjonar i dei andre ikkje-kvotepliktige utsleppa

Regjeringa vil:

- auke avgiftene på ikkje-kvotepliktige utslepp av klimagassar til 2.000 2020-kroner per tonn CO₂ i 2030 (jf. kapittel 3.3.2)
- vurdere å trappe opp avgifta på forbrenning av avfall
- greie ut verkemiddel for å redusere bruken og utsleppa av den fluorhaldige gassen SF₆
- auke informasjonen og tilsynet med regelverket for dei fluorhaldige gassane HFK
- leggje til grunn ei gradvis utfasing av bruken av fossile brensel til energiformål i industrien utanfor kvotesystemet fram mot 2030 og bruken av naturgass til mellombels byggvarme og byggtørk fram mot 2025. Eit viktig verkemiddel for å oppnå dette er den gradvise opptrappinga av CO₂-avgifta. Viss det blir behov for det, vil regjeringa fortløpande vurdere ytterlegare verkemiddel, irekna eit eventuelt forbod
- vurdere å innføre CO₂-avgift på direkteutsleppa av metan og NMVOC19 frå petroleumsanlegga på land, føresett tilstrekkeleg gode måle- og berekningsmetodar
- auke avgifta på naturgass som sleppast ut til luft til det generelle nivået for avgift på ikkje-kvotepliktige utslepp

Skog- og arealbruk

For å auke opptaket i skogen vil regjeringa

- føre vidare og vurdere å styrkje eksisterande klimatiltak i skog for å auke opptaket. Regjeringa vil leggje vekt på tiltak som har positiv effekt for klimaet og positiv eller akseptabel effekt for miljøet.
- vurdere nye klimatiltak i forvalta skog som har høgt potensial for auka opptak og er enkle å implementere. Dette gjeld spesifikt styrka ungskogpleie, stubbebehandling mot rotrøte og val av riktig treslag etter hogst.
- innføre krav til minstealder for hogst i skogbrukslov med tilhøyrande berekraftforskrift, i tråd med dagens krav i PEFC Skogstandard
- leggje til rette for skogplanting på nye areal som klimatiltak med klare miljøkriterium

For å redusere utslepp frå nedbygging av grøne areal vil regjeringa

- arbeide for at kommunar, fylkeskommunar og statlege etatar skal få god rettleiing og gode verktøy slik at dei kan ta omsyn til karbonrike areal i arealplanlegginga
- vidareutvikle kunnskapsgrunnlaget om arealbruksendringar

- leggje vekt på at arealplanlegginga bør fremje utviklinga av kompakte byar og tettstader, og at potensialet for fortetting og transformasjon bør utnyttast før nye utbyggingsområde blir tekne i bruk
- sørge for at omsynet til karbonrike areal inngår i avgjerdsgrunnlaget for statlege samferdselsprosjekt
- sørge for at omsynet til karbonrike areal blir vektlagt i konsesjonsbehandling for energianlegg
- arbeide for å redusere nedbygginga av myr gjennom planlegging etter plan- og bygningslova og eventuelt andre føremålstenlege tiltak. Regjeringa vil utvikle ein konkret strategi for å hindre nedbygging av myr.

For å redusere utslepp frå anna arealbruk vil regjeringa

- arbeide vidare med å fremje overgangen frå bruk av torvbaserte produkt til torvfrie produkt
- vurdere å endre krava til merking av torvprodukt i samband med revisjonen av gjødselvereforskrifta
- greie ut ei avgift på utslepp av klimagassar frå uttak av torv
- vurdere å innføre eit forbod mot å opne nye torvuttak og vurdere tiltak med heimel i planog bygningslova for å unngå at det blir gitt løyve til nye uttak fram til spørsmålet om forbod er avklart
- vurdere kva slags krav og prosedyrar som skal gjelde ved omdisponering av skogareal til beite for å sikre at tiltaket ikkje omgår foryngingsplikta
- halde fram med å restaurere myr og anna våtmark

Kvotepliktige utslepp

Olje- og gassverksemda

Regjeringa vil

- auke CO₂-avgifta på innanriks kvotepliktig luftfart og CO₂-avgifta på kvotepliktige utslepp frå olje- og gassutvinninga i takt med auken i avgifta på ikkje-kvotepliktige utslepp, slik at den samla karbonprisen (avgift + kvotepris) i 2030 er om lag 2.000 kroner per tonn CO₂, målt i faste 2020-kroner. Den totale karbonprisen skal ikkje overstige 2.000 kroner i perioden 2021–2030.

Luftfart

Regjeringa vil

- ha ei ambisjon om, saman med andre nordiske land, å vurdere korleis utsleppa frå internasjonal luftfart kan bli redusert fram mot 2030, irekna vurdere å fjerne avgrensinga på skattlegginga av drivstoff levert til internasjonal luftfart i den felles skandinaviske standard luftfartsavtalen
- auke CO₂-avgifta på innanriks kvotepliktig luftfart i takt med auken i avgifta på ikkje-kvotepliktige utslepp, slik at den samla karbonprisen (avgift + kvotepris) i 2030 er om lag 2 000 kroner per tonn CO₂, målt i faste 2020-kroner. Den totale karbonprisen skal ikkje overstige 2.000 kroner i perioden 2021–2030.
- føre vidare samarbeidet mellom EASA (European Aviation Safety Agency) og Luftfartstilsynet om tidleg introduksjon av låg- og nullutsleppsfly

- halde fram med arbeidet for eit høgare ambisjonsnivå både for EU-ETS og CORSIA
- leggje til rette for at Noreg skal bli ein arena for testing og utvikling av låg- og nullutsleppsfly, og be Luftfartstilsynet og Avinor om å bidra til at bakkebasert infrastruktur og luftrom blir tilgjengelege
- nytte eksisterande verkemiddel, til dømes Enova, for å forsere utviklinga og innfasinga av utsleppsreducerande teknologi
- stimulere til at låg- eller nullutsleppsteknologi kjem i bruk for deretter eventuelt å stille krav om dette når teknologien er moden

Omstilling av norsk næringsliv

Regjeringa vil

- Setje ned eit ekspertutval som skal følge opp Stortingets oppmoding om å sjå på dei samla rammevilkåra for å fremje klimavenlege investeringar i Noreg.

Forskning og innovasjon

Regjeringa vil

- at forskning og innovasjon skal vise vegen til lågutsleppssamfunnet i tråd med Langtidsplanen for forskning og høgare utdanning 2019– 2028 (Meld. St. 4 (2018– 2019)).
- at verkemiddelapparatet kartlegg løyvingar og rapporterer samla på ein samanliknbar måte, så langt som mogleg, om korleis løyvingar innan forskning og innovasjon bidreg til lågutsleppssamfunnet. Kartlegginga skal byggje på arbeidet med rapportering som er sett i gang innanfor Grøn plattform.
- satse på Grøn plattform-samarbeidet som eit hovudverktøy for å styrkje omstillinga til lågutsleppssamfunnet.
- auke norsk deltaking i internasjonalt forskingsog innovasjonssamarbeid og satse på klimasamarbeidet med EU som eit av hovudverktøya for grøn omstilling.

Finansiering av løysingar for framtida

Regjeringa vil

- følgje EUs regelverksarbeid for betre klima- og miljørapportering tett. Regjeringa vil sjå på behovet for endringar i rekneskapslova slik at investorar og andre aktørar kan få relevant og samanliknbar klima- og miljøinformasjon.
- ha dialog med næringslivet om korleis det kan leggjast til rette for betre avgjerdsrelevant selskapsrapportering om klima- og miljørelaterte tilhøve

Vurdering av klimaplanen, og faste nye klimameldingar framover

Regjeringa vil:

- i dei årlege klimalovrapporteringane gjere greie for gjennomføringa av klimaplanen og framdrift mot klimamålet 2030
- ta sikte på å leggje fram klimameldingar jamleg, neste gong i 2024